

Πεντάγραμμο & Νότες

Όπως στη γλώσσα έχουμε τα γράμματα, έτσι και στη μουσική έχουμε τις νότες. Οι νότες είναι επτά. Για να τις ονομάσουμε χρησιμοποιούμε δύο τρόπους. Την ελληνική και τη λατινική γραφή:
Ελληνική γραφή: ΝΤΟ-ΡΕ-ΜΙ-ΦΑ-ΣΟΛ-ΛΑ-ΣΙ

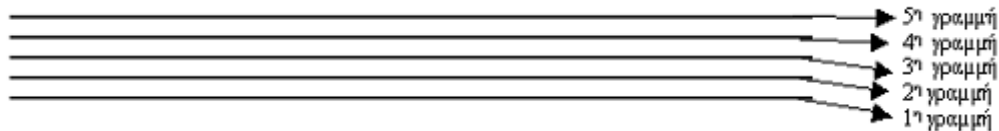
Λατινική γραφή: C-D-E-F-G-A-B

Οι επτά νότες αποτελούν μια σειρά που επαναλαμβάνεται διαδοχικά σε όλα τα ύψη με χαμηλότερη νότα τη Ντο, λίγο ψηλότερη τη Ρε κ.τ.λ.

Πεντάγραμμο

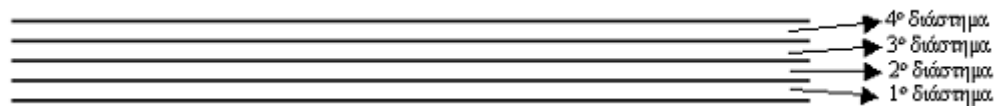
Το πεντάγραμμο είναι ένα σύνολο από πέντε οριζόντιες, παράλληλες γραμμές που απέχουν ίση απόσταση μεταξύ τους και χρησιμοποιείται για να αποτυπώνονται πάνω του τα διάφορα μουσικά σύμβολα.

Οι γραμμές αυτές αριθμούνται από κάτω προς τα πάνω, όπως φαίνεται στο παρακάτω σχήμα.



Διαστήματα

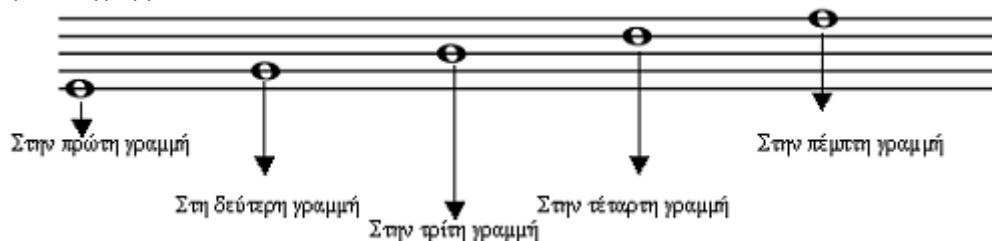
Παρατηρούμε ότι ανάμεσα στις γραμμές υπάρχουν κάποια κενά τα οποία ονομάζουμε διαστήματα. Τα διαστήματα είναι τέσσερα και τα αριθμούμε, όπως τις γραμμές, από κάτω προς τα πάνω.

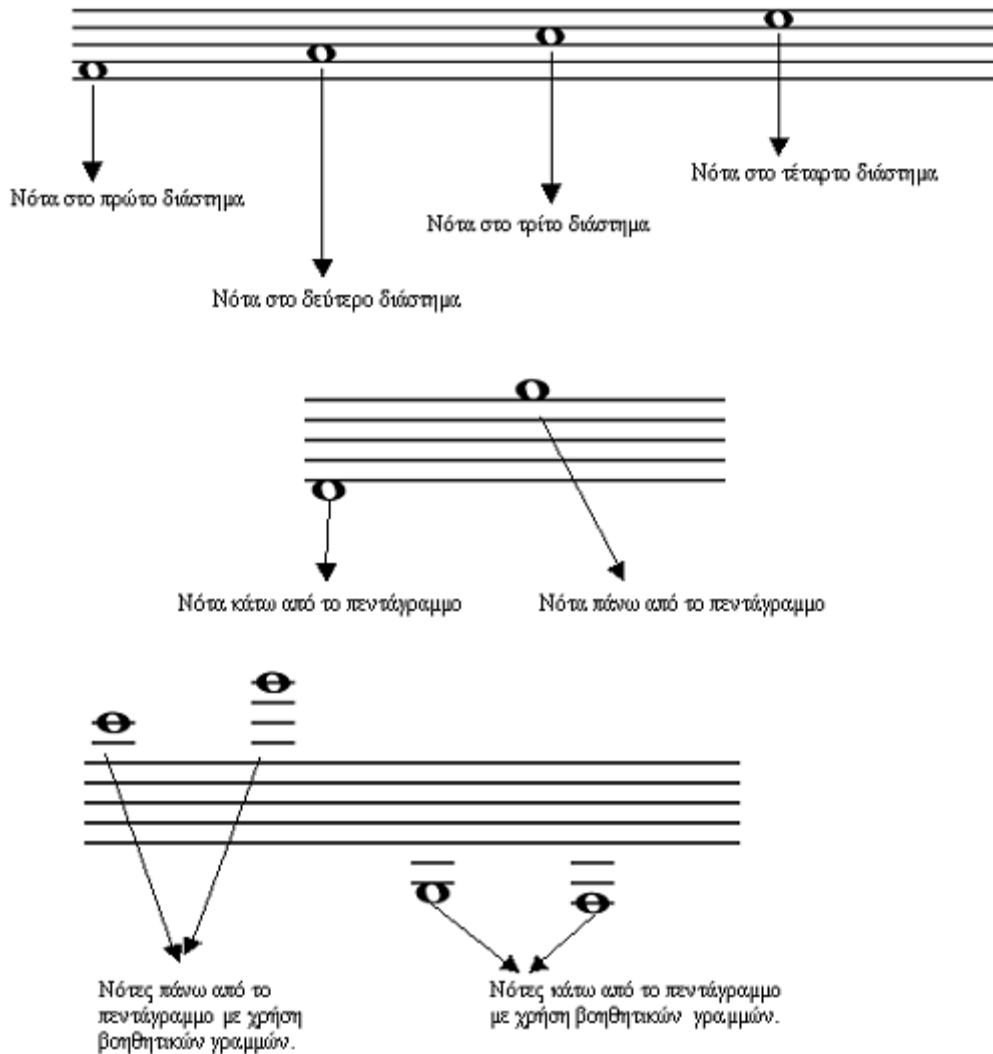


Το πεντάγραμμο, λοιπόν, αποτελείται από πέντε γραμμές και τέσσερα διαστήματα που αριθμούνται από κάτω προς τα πάνω, όπως φαίνεται στα παραπάνω παραδείγματα.

Γραφή φθογοσήμων

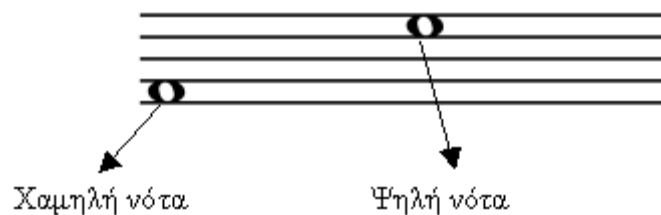
Οι νότες γράφονται πάνω στις πέντε γραμμές, μέσα στα τέσσερα διαστήματα, πάνω από την πέμπτη ή κάτω από την πρώτη γραμμή καθώς και πάνω ή κάτω από το πεντάγραμμο με χρήση βοηθητικών γραμμών.





Παρατηρήσεις

1. Η οξύτητα (ύψος) των φθόγγων εξαρτάται από τη θέση τους πάνω στο πεντάγραμμο. Έτσι, μια νότα που είναι γραμμένη στο πρώτο διάστημα είναι χαμηλότερη από μια νότα που είναι γραμμένη στο τέταρτο διάστημα.



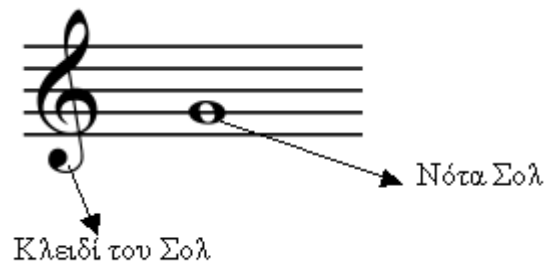
2. Η ονομασία των φθόγγων εξαρτάται από δύο παράγοντες.
 Α. Το κλειδί που χρησιμοποιούμε
 Β. Τη θέση της νότας στο πεντάγραμμο.

Κλειδιά

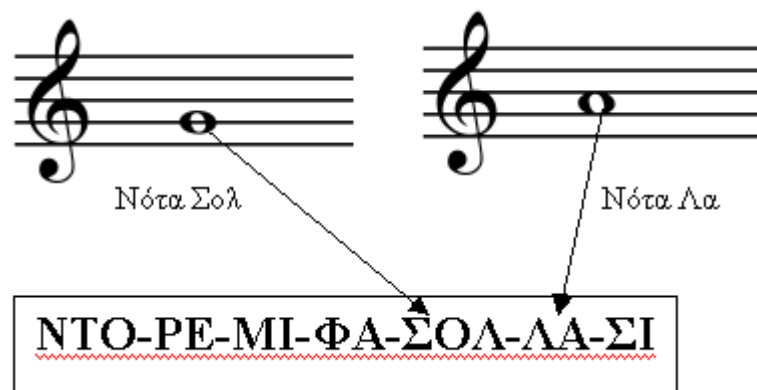
Το κλειδί είναι το σύμβολο που γράφεται μπροστά στο πεντάγραμμο και ανάλογα με το όνομα και τη θέση του ονομάζει όλες τις νότες που χρησιμοποιούμε στη συνέχεια. Υπάρχουν πολλά κλειδιά με τα οποία θα ασχοληθούμε σε επόμενες τάξεις. Για το ξεκίνημά μας θα χρειαστεί να μάθουμε το κλειδί του Σολ της 2ης γραμμής.

Κλειδί**του****Σολ**

Το κλειδί του σολ γράφεται πάνω στη δεύτερη γραμμή του πενταγράμμου μας και έτσι ονομάζει τη νότα της δεύτερης γραμμής Σολ.



Με βάση το φθόγγο Σολ της δεύτερης γραμμής θα ονομάσουμε τώρα όλους τους άλλους φθόγγους που γράφονται στο πεντάγραμμο. Αν βάλουμε μια νότα αμέσως ψηλότερα από τη Σολ θα βρίσκεται στο δεύτερο διάστημα και αυτή θα είναι η Λα αφού γνωρίζουμε ότι είναι η αμέσως επόμενη στην σειρά των φθόγγων.



Αν βάλουμε μια νότα αμέσως χαμηλότερη από τη Σολ, αυτή θα βρίσκεται στο πρώτο διάστημα και σύμφωνα με τη σειρά των φθόγγων θα είναι η Φα, αφού αυτή βρίσκεται πριν τη νότα Σολ, όπως φαίνεται στο πίνακα με τη σειρά των φθόγγων.



Ας δούμε την ονομασία όλων των φθόγγων.

Οι νότες πάνω στις γραμμές

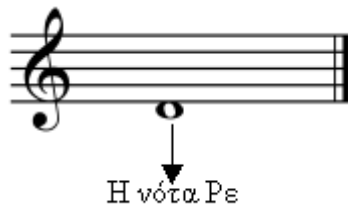


Οι νότες στα διαστήματα



Νότες κάτω και πάνω από το πεντάγραμμο

Ας δούμε πρώτα δύο φθόγγους που γράφονται έξω από το πεντάγραμμο χωρίς όμως να χρειάζεται να χρησιμοποιήσουμε βοηθητικές γραμμές. Ο ένας ονομάζεται Ρε και γράφεται κάτω από το πεντάγραμμο, με το πάνω μέρος του να ακουμπά στην πρώτη γραμμή. Ο δεύτερος ονομάζεται Σολ και γράφεται πάνω από το πεντάγραμμο με το κάτω μέρος του να ακουμπά στην πέμπτη γραμμή.

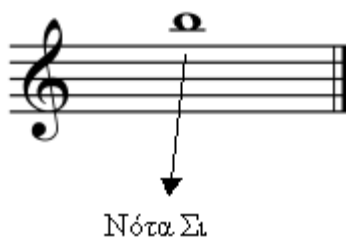


Βοηθητικές γραμμές

Όταν θέλουμε να γράψουμε νότες ψηλότερες ή χαμηλότερες από αυτές που ήδη μάθαμε, χρησιμοποιούμε τις βοηθητικές γραμμές. Έτσι, όταν θέλουμε να σημειώσουμε μια νότα ψηλότερη από τη Σολ που βρίσκεται πάνω από το πεντάγραμμο, είμαστε υποχρεωμένοι να χρησιμοποιήσουμε μια τέτοια βοηθητική γραμμή που την τοποθετούμε ανάμεσα στη νότα.



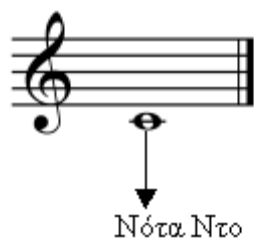
Η αμέσως επόμενη νότα είναι η Σι και την τοποθετούμε πάνω από τη βοηθητική γραμμή.



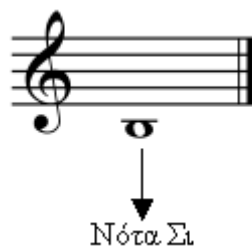
Παρακάτω φαίνονται όλες οι νότες με βοηθητικές γραμμές πάνω από το πεντάγραμμο.



Ας δούμε τώρα πώς θα σημειώσουμε τις νότες με βοηθητικές γραμμές κάτω από το πεντάγραμμο. Η αμέσως χαμηλότερη νότα από τη Ρε είναι η Ντο και σημειώνεται με μια βοηθητική γραμμή που περνάει ανάμεσα από τη νότα.



Με τον ίδιο τρόπο, κάτω από μια βοηθητική γραμμή, σημειώνουμε τη νότα Σι που βρίσκεται πριν τη νότα Ντο.



Παρακάτω φαίνονται όλες οι νότες με βοηθητικές γραμμές κάτω από το πεντάγραμμο.

